

Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen

 Beleidsvisie Karel Soudan
KANDIDAAT RECTOR 2008

Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen

KAREL SOUDAN
KANDIDAAT RECTOR
2008

The physicist I.I. Rabi and General (later President) Dwight Eisenhower became friends after Eisenhower was appointed president of Columbia University soon after the end of WW2. When introduced to Rabi, Eisenhower said, “I am always very happy to see one of the employees of the university,” to which Rabi replied, “Mr. President, the faculty are not the employees of the university. They are the university.”

— Uit: J. S. Rigden, *Rabi: Scientist and Citizen*.
Harvard University Press: 2000.

* * *

In voorliggende tekst formuleer ik mijn beleidsvisie op de ontwikkeling van Universiteit Antwerpen tot een “Lerende Gemeenschap”. Na een situatieschets, verduidelijk ik deze notie, die de leidraad vormt voor mijn beleidsintenties.

Nadien omschrijf ik volgende kernthema’s, die ik als rector wil behartigen en die de Lerende Gemeenschap moeten helpen realiseren:

- ¶ Studenten, Personeel, Alumni: deelgenoten van de Lerende Gemeenschap;
- ¶ Organisatie- en Beleidsstructuur van de Lerende Gemeenschap: de Faculteiten centraal gesteld;
- ¶ Middelenverdeling in de Lerende Gemeenschap: ruimte creëren voor een optimale behartiging van de kerntaken in de Faculteiten;
- ¶ Van Associatie naar een volwaardige en internationaal georiënteerde “Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen”;
- ¶ De Lerende Gemeenschap: profilering, positionering en communicatie.

Wanneer ik het over “Faculteiten” heb, bedoel ik daarmee ook die Entiteiten en Instituten die als Faculteiten kunnen worden beschouwd.

Op mijn website (www.lerendegemeenschap.be) zal ik een aantal beleidsthema’s concreter uitwerken en samenvatten. Daar nodig ik u ook uit hierover te reflecteren.

Universiteit Antwerpen in de periode 2008–2012

Lerende
Gemeenschap
Universiteit
Antwerpen

KAREL SOUDAN
KANDIDAAT RECTOR
2008

- Na een korte overgangperiode (2003–2004), werd de eerste volwaardige rectorale periode (2004–2008) van onze nog jonge fusie-Universiteit Antwerpen gekenmerkt door zich snel opvolgende regelgevingen allerhande vanwege de Europese en vooral Vlaamse Overheden: Bolognaproces, structuurdecreet, flexibiliseringsdecreet, participatiedecreet, herziening financieringsmodaliteiten hoger onderwijs, geïnstitutionaliseerde accreditatie, associatievorming, globaliserings-, internationaliserings- en prestatiedruk met vooral focus op rendement en output... Dat hierdoor ook klassiek erkende kenmerken van wat een Universiteit is en zou moeten zijn, sterk onder druk komen, is bekend.

Tegen deze achtergrond worstelt een jonge fusie-universiteit, uiteraard meer dan haar zusterinstituten—dat moeten we durven vaststellen—regelmatig met imago- en perceptieproblemen. Het is de verdienste van het huidige bestuur en vooral van de enorme goodwill van alle medewerkers in alle geledingen van onze organisatie dat ondanks de fusiepijnen en de zoektocht naar een loepzuivere identiteit onze Universiteit Antwerpen haar rol niet heeft verloren, maar integendeel in Vlaanderen op vele aspecten van het academische leven marktpositie heeft veroverd, gewonnen of teruggewonnen. We zijn met de fusie en de Associatie dus beslist de goede weg ingeslagen. Tegelijk is het evenwel mijn overtuiging dat we niet alle opportuniteiten optimaal benutten om vastberaden onze rechtmatige posities in het Vlaamse Hoger Onderwijslandschap in te nemen.

Rond 2013 dient zich alweer een nieuwe situatie aan. Voor de politiek moet immers tegen die tijd het academiseringsproces van een aantal hogeschoolopleidingen voltooid zijn. De wijze waarop, tekent zich duidelijker af: via nieuwe Faculteiten of integratie in bestaande Faculteiten. Ook de tussenperiode 2008–2012 zal bijgevolg gekenmerkt blijven door vrij complexe externe veranderings- en interne herstructureringsprocessen. Toch biedt de noodzaak tot herstructurering in deze periode nog altijd een unieke gelegenheid om ons als Universiteit Antwerpen te herbronnen, een breedgedragen visie te ontwikkelen en via een degelijk ontwikkelingsproject een toekomstgerichte organisatie aan het publieke veld aan te bieden met een duidelijk herkenbare identiteit.

De notie “Lerende Gemeenschap” (Learning Community) vormt in die zin de leidraad voor mijn beleidsvisie, die ik graag in de komende vier jaar als uw Rector mee gestalte wil geven.

Universiteit Antwerpen: de Lerende Gemeenschap

Lerende
Gemeenschap
Universiteit
Antwerpen

KAREL SOUDAN
KANDIDAAT RECTOR
2008

- ¶ Via de notie Lerende Gemeenschap wens ik samen met u onze Universiteit Antwerpen te ontwikkelen tot de leef-, leer- en onderzoeksgemeenschap in Vlaanderen, de plek/omgeving/organisatie bij uitstek, waar het goed is voor (vooral jonge) mensen om te (leren) leren, te (leren) vorsen en te (leren) leven. In deze gemeenschap dienen alle drie vernoemde aspecten conceptueel, organisatorisch en qua activiteitengamma evenwichtig benadrukt en met elkaar verstrengeld te worden. De basisopdracht van de Lerende Gemeenschap en elk lid of geleding ervan, bestaat erin door actief te participeren en te excelleren, elk van haar deelgenoten als gehele mens en persoon voortdurend te vormen en diens verantwoordelijkheidszin te verheffen ten goede van de gemeenschap en de maatschappij in haar geheel.

De notie Lerende Gemeenschap vertolkt een idealistische visie op de Universiteit, de “universitas” als een “gemeenschappelijke totaalonderneming”, die teruggrijpt naar de klassieke leerdenkbeelden uit het antieke Hellas. Gedreven door nieuwsgierige verwondering over de mens en de wereld, samen zoekend en denkend, leert de mens zichzelf kennen en zijn medemens, in een socratisch gesprek of samen op weg, kuierend en in draf, als Aristoteles en zijn leerlingen. Leren en aanleren, onderzoeken en onderrichten is een gemeenschappelijk project van mensen die zich verbinden in wetenschap, die samen in dialoog treden en zich als gemeenschap ten dienste stellen van die grotere gemeenschap der mensenmaatschappij. Als organisatie van, voor en door personen, is de Universiteit de moderne invulling van Erasmus’ “Republiek der Letteren”. Een gelijkaardige visie vinden we bij Wilhelm von Humboldt, die via zijn “Universitas Litterarum” pleitte voor de verstrengeling van onderwijs en onderzoek in een humanistische context, en in de *Magna Charta Universitatum* (Bologna, 18.09.1988), die eveneens nadruk legt op verstrengeling van onderzoek en onderwijs, autonomie, vrijheid en universaliteit. “Wij zijn de universiteit!” riep ook Isidor Isaac Rabi uit, niet de structuren, niet de administratie, die het humanistisch project van onze lerende gemeenschap steun moeten geven, het niet dicteren, maar wij, mensen, studenten, vorsers en professoren, onderling en tezamen.

Sinds Humboldt werd terecht veel nadruk gelegd op de verbondenheid van onderwijs en onderzoek en op de autonomie van personen en instellingen. Met de notie van de Lerende Gemeenschap willen we de nadruk op verwevenheid van onderwijs en onderzoek nog versterken, maar tegelijk willen we deze verstrengelen met een derde dimensie: sociale verantwoordelijkheidszin (social responsibility) en diversiteit, noodzakelijke voorwaarden voor duurzaamheid en duurzame maatschappelijke ontwikkelingen in een globaliserende wereld.

Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen

KAREL SOUDAN
KANDIDAAT RECTOR
2008

Terwijl de “homo universalis” uitgroeide tot het ideaal van de Renaissance en de vrije, denkende mens tot dat van de Verlichting, voegt de notie “social responsibility and accountability” een activerende noodzakelijke dimensie toe. De Lerende Gemeenschap vormt een diversiteit aan “homines universales”, gekenmerkt door eigen excellentie, participatie en verantwoordelijkheidszin, die als vrije, denkende mensen deelgenoten worden van en verantwoordelijkheden opnemen in een duurzame “societas universalis”, een vernieuwd na te streven ideaal voor een Universiteit van onze tijd. Aan het “Ken u zelf” van de klassieke Oudheid en het “Durf te weten” van de Verlichting, voegen we vandaag het ideaal van de Actieve Gemeenschap toe: “samen verantwoordelijk ondernemen.” Eén individu kan vandaag onmogelijk nog alles weten over alles, maar samen kunnen goed geschoolde, verantwoordelijke mensen een hecht en duurzaam kenniscentrum vormen.

Een innovatieve Universiteit moet het voortouw durven nemen in deze derde verstrengeling. Zo komt ze tegemoet aan de specifieke noden van onze tijd, gekenmerkt door onder andere excellentie, gedrevenheid, diversiteit, globalisering en responsabilisering. Zo zal ze mensen laten uitgroeien tot zelfstandige, creatieve en plichtbewuste individuen, die finaal hun ondernemende verantwoordelijkheid opnemen in de maatschappij. Met de realisatie van de Lerende Gemeenschap zal onze Universiteit Antwerpen een duidelijke en herkenbare identiteit ontwikkelen in de Vlaamse, de Europese en de Wereldmaatschappij, een identiteit, waarin de voorheen gekozen notie van “Actief Pluralisme” op een natuurlijke manier ingebed wordt.

Studenten, Personeel, Alumni: deelgenoten van de Lerende Gemeenschap

- ¶ Onze Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen is geen structuur, noch een set gebouwen of campussen. Het is de gestructureerde organisatie van personen met elk een eigen rol en een gemeenschappelijk project en gezamenlijk doel: het leren in zijn drie voornoemde dimensies. Leren, onderzoeken, leven. In deze Lerende Gemeenschap zijn drie groepen personen (of geledingen) direct betrokken: zij zijn directe deelgenoten. Het is de taak van het Bestuur en van elke geleding van onze Universiteit om gepaste dynamische evenwichten te vinden en prioriteiten te bepalen voor de drie even essentiële kaders in de universitaire Lerende Gemeenschap: Studenten (als

Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen

KAREL SOUDAN
KANDIDAAT RECTOR
2008

“leerling/zoeker”), Academisch Personeel (als “meester/vorser”) en Administratief en Technisch Personeel (als “gezel/ondersteuner”). Door met z’n allen deelgenoten te zijn van een en dezelfde Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen, “zijn wij de Universiteit.”

Om tot een hechte Lerende Gemeenschap door te groeien, zijn volgende evoluties ten aanzien van de “geledingen” gewenst:

- ¶ Als centrale actor in de essentiële verstrengelde opdrachten van een Universiteit als Lerende Gemeenschap, dient de rol van het Academisch Personeel (AP) meer centraal in het activiteitenpalet van de organisatie te worden geplaatst. Dit betekent onder meer dat het AP sterker moet verankerd worden in de dialogen die alle beleids- en strategische niveaus ondersteunen. Ik pleit ervoor de drie door Sexton beschreven deelverantwoordelijkheden ten overstaan van een uitgebouwde Lerende Gemeenschap (excellent onderzoek, kwaliteitsvol onderwijs en “dedication to the university community”) expliciet in het statuut van het AP op te nemen met voldoende aandacht voor academische vrijheid en academische zelfontplooiing. Evaluatieprocedures en promotiecriteria moeten een evenwichtige afweging realiseren van deze deelverantwoordelijkheden.
- ¶ Studenten hebben in een Lerende Gemeenschap recht op excellent en uitdagend student-gecentreerd academisch onderwijs, verstrekt en begeleid door onderzoeksgedreven professoren en assistenten en ondersteund door servicegedreven administratief en technisch personeel. Studenten hebben de plicht actief mee te werken aan het gezamenlijk leerproject en maximale academische zelfontplooiing en verantwoordelijkheidszin na te streven. De inzet en gedrevenheid van het personeel en de tegelijk borgende, uitdagende en internationale leeromgeving van de Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen en haar buitenlandse partners creëren de ideale studieomgeving, waarin de studenten optimale kansen krijgen om volgens een eigen pad en op een actieve manier in hun academische ontplooiing hun hoogste graad van excellentie te bereiken in een aanvaardbare tijdspanne. Om dit te bereiken zal de Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen ervoor zorgen dat alle studenten tijdens hun studietraject kunnen participeren aan activerende leeractiviteiten, uitdagende onderzoeksactiviteiten, excellente responsabiliserende socio-culturele activiteiten en een uitgelezen internationale dimensie kunnen verwerven. Als alumni zullen zij fier zijn deelgenoot te kunnen blijven van de bredere Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen en haar voortdurende zorg voor kwaliteitsvolle, uitdagende en blijvende vorming.
- ¶ Het Administratief en Technisch Personeel (ATP) heeft in onze Lerende Gemeenschap een belangrijke begeleidende en ondersteunende functie, maar ook een zeer belangrijke optimaliserende rol te ver-

vullen in alle delen van de organisatie. Het ATP staat in voor de technische, logistieke en administratieve ondersteuning en optimalisering van de bedrijfsvoeringsprocessen, voor beleidsondersteuning en voor beleidsvoorbereidend werk. Het heeft een servicegerichte attitude, die als doel heeft het AP en de Studenten bij te staan en optimaal te laten functioneren met betrekking tot de kerntaken van de Lerende Gemeenschap: onderwijs, onderzoek en dienstverlening. Het staat buiten kijf dat zijn verantwoordelijkheden vaak bepalend zijn voor de kwaliteit en het succes van de prestaties van die andere deelgenoten van de Lerende Gemeenschap. In principe staat het ATP zo dicht mogelijk bij en ten dienste van de entiteiten, waarin de kernopdrachten onderwijs, onderzoek en dienstverlening worden ontwikkeld en uitgevoerd, met name in de Faculteiten en Instituten en bij het AP en de Studenten—tenzij in die taken waar een hogere efficiëntie bereikt kan worden op een meer centraal niveau (subsidiariteit). Het ATP heeft recht op een uitgebouwde en evenwichtige carrièreontwikkeling gebaseerd op zijn functioneren, niet op plaatsing. De Lerende Gemeenschap dient daartoe de juiste functiebeschrijvingen toe te passen, vorming te garanderen om voldoende juiste competenties te laten ontwikkelen en een promotiebeleid te voeren via meetbare parameters die alle aspecten van het functioneren omvatten en onafhankelijk zijn van een al dan niet centraal of decentraal functioneren.

Organisatie- en Beleidsstructuur van de Lerende Gemeenschap: de Faculteiten centraal gesteld

- De structuren die werden vastgelegd om de fusie-operatie uit te voeren zijn niet de meest geschikte om aan de huidige door overheidsreggeving opgelegde randvoorwaarden efficiënt tegemoet te komen en beslist niet om onze Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen robuust en duurzaam uit te bouwen. Te vaak en te veel werd immers uitgegaan van een gedachte van gelijke participatie van de drie voorgaande instellingen en tegelijk werden de beleidsstructuren te dirigerend opgevat. Dit was allicht nuttig om de fusie-operatie uit te voeren, maar moet nu dringend bijgesleuteld worden.

Het is mijn overtuiging dat de Faculteiten (waar nuttig verder gebundeld in Groepen of opgedeeld in Sub-Faculteiten, Departementen, Vakgroepen en “Schools”) en eventueel sommige Instituten de

Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen

KAREL SOUDAN
KANDIDAAT RECTOR
2008

centrale rol moeten toebedeeld krijgen in alle organisatorische en beleidsstructuren. Binnen de Faculteiten en hun onderdelen spelen zich immers de essentiële activiteiten af rond onderwijs, onderzoek en dienstverlening, toch de bestaansredenen van een Universiteit. Faculteiten moeten deze activiteiten met voldoende academische vrijheden en met voldoende aanwendbare middelen kunnen ontwikkelen tot het welzijn van de Universiteit en de Lerende Gemeenschap in haar geheel. “Wat goed is voor haar Faculteiten en Instituten,” kunnen we stellen, “is ook goed voor onze Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen.” Uiteraard kunnen de Faculteiten zich niet volledig onafhankelijk van elkaar ontwikkelen en beslist niet ten koste van elkaar. Organisatie en beleid moeten erop gericht blijven dat de Faculteiten zich met toewijding ontfermen over hun gehele opdracht en dat ze tegelijk met verantwoordelijkheidszin het gemeenschappelijk goed van de gehele Universiteit bewaken.

Om de centrale rol van de Faculteiten en Instituten te realiseren, moeten binnen de kortst mogelijke periode volgende elementen voldoende uitgeklaard worden in een zo breed mogelijke consensus:

- ¶ Beschrijving van de centrale rol van de Faculteiten (en sommige Instituten) als Lerende Deelgemeenschappen van de Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen.
- ¶ Structurele verankering van Faculteiten in alle beleidsstructuren.
- ¶ Herbekijken van de huidige functionele opdeling van beleid (via de drie Raden voor de drie deeltaken onderwijs, onderzoek en dienstverlening, voorgezeten door de drie Vice-Rectoren) in functie van een effectieve verstrengeling van deze drie deeltaken tot op zijn minst het niveau van de Faculteiten en in functie van de optimalisering ervan. Men zou kunnen overwegen in een matrixstructuur tegelijk ook met drie Groepen te werken: “Labo-Faculteiten”, “Menswetenschappelijke Faculteiten” en “Associatiefaculteiten”. Deze laatste zou de link kunnen leggen met de Associatiepartners en de toekomstige integratie van sommige activiteiten in de Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen kunnen voorbereiden.
- ¶ Herbekijken van de spreiding van versus de samenhang in beleids- en operationele bevoegdheden. Het is mijn overtuiging dat academisch beleid en strategie moeten uitgetekend worden door de Faculteiten en het Academisch Personeel. De bevoegdheden van het centraal administratief beheer moeten versmald worden tot de operationaliseringsaspecten van dit beleid en tegelijk versterkt worden in functie van de ondersteuning van dit beleid, het efficiënt aanwenden van de middelen en de

Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen

KAREL SOUDAN
KANDIDAAT RECTOR
2008

logistieke ondersteuning van de kerntaken van de Lerende Gemeenschap. Ook hier rijst de vraag of de huidige functionele driedelige opdeling onder drie beheerders (Algemeen Beheer en Infrastructuur, Personeel en ICT, Financiën en Begroting), die ongetwijfeld ingegeven werd door de drie-partnersfusie, wel de meest efficiënte bestuursvorm is. Tal van zusterinstellingen in binnen- en buitenland werken immers beslist niet minder efficiënt met andere formules.

- ¶ De rol van de Raad van Bestuur is op dit ogenblik goed bepaald, maar kan wat bijgesleuteld worden. Wel dienen nu reeds maatregelen te worden voorbereid om de Raad van Bestuur bij te sturen op het ogenblik van uitbreiding van onze Universiteit Antwerpen via mogelijke Associatiefaculteiten en/of -entiteiten.
- ¶ Het aandeel van de Studenten- en ATP-vertegenwoordiging in een aangepaste beleidsstructuur dient bewaakt te worden en getoetst te worden aan de realisatie van een evenwichtige Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen en haar Lerende Deelgemeenschappen, zodat beide groepen hun eigen volwaardige rol hierin kunnen opnemen.

Middelenverdeling in de Lerende Gemeenschap: ruimte creëren voor een optimale behartiging van de kerntaken in de Faculteiten

- ¶ In het voorgaande formuleerden we de notie van Lerende Gemeenschap als antwoord op de vraag “Welke universiteit willen wij?” We stelden de rol van het AP en de Studenten centraal voor de behartiging van de kerntaken en legden de nadruk op de ondersteunende rol van het ATP, die er immers op gericht is het AP en de Studenten optimaal te laten functioneren in de kerntaken. Ook de middelenverdeling moet gericht worden op een efficiënte ontwikkeling van de Lerende Gemeenschap en in het bijzonder op de optimalisering van de kerntaken hierin.

Het verdelingsmodel van december laatstleden houdt rekening met deze elementen door de parametrisering gebruikt door de Vlaamse overheid—na beleidsmatige aanpassingen—gedeeltelijk door te

trekken naar het niveau van de Faculteiten. Via een jaarlijkse herberekening op basis van meer stabiele langjarige gemiddelden, bezit het model enige dynamiek om de ontwikkelingen in de Faculteiten (van bijvoorbeeld studentenaantallen en onderzoeksparticipatie) met niet al te veel na-ijling te volgen. De ingebouwde beleidsparameters (onder andere service-onderwijs en boni voor beursstudenten) geven een aanzet om de Lerende Gemeenschap beleidsmatig te laten voorijlen op de maatschappelijke onderwijs- en onderzoekinzichten van de overheid. Het is mijn mening dat het afgesproken verdelingsmodel onverkort tijdens de volgende rectorale periode moet worden geïmplementeerd.

Het allocatiemodel verdeelt op dit ogenblik slechts ongeveer 60% van de totale middelen afkomstig van het Ministerie van Onderwijs naar het facultair niveau. Het is mijn mening dat de overige 40% van de middelen, die onder een gecentraliseerd gebruik vallen, moet worden geanalyseerd op zijn effectiviteit. De noodzakelijke analyses in verband met een full-cost berekening en de bijbehorende BTW-aanrekening kunnen een stap zijn in die richting.

Concreet gezien, moet worden nagegaan of de 40–60 verhouding wel effectief genoeg is om de kerntaken—die vooral in de Faculteiten liggen—te optimaliseren. Uitgangspunten voor een eventuele herverdeling of doorrekening moeten zijn: optimalisering van de facultaire academische deelactiviteiten, responsabilisering van de Faculteiten en effectiviteit van het geheel. Het komt me voor dat centralisering van de taken en de optimalisering van de processen niet de enige methode is om de Faculteiten competitiever te maken in het Vlaamse hogeronderwijslandschap.

Om hen effectiever en competitiever te maken in hun kerntaken, moeten mijns inziens meer middelen naar de Faculteiten kunnen worden gedraineerd door tegelijk twee indicatoren grondig op hun effectiviteit te toetsen in functie van de prestaties en het rendement ter hoogte van de Faculteiten:

- ¶ de verhouding centraal beheerde middelen–facultaire middelen: nu ongeveer 40–60;
- ¶ de verhouding personeelskost AP–ATP in zijn geheel: nu ongeveer 55–45;

Uiteraard dient ook de aanwending van geldstromen en de bestedingen van overheadkosten onder controle gebracht te worden.

Lerende
Gemeenschap
Universiteit
Antwerpen

KAREL SOUDAN
KANDIDAAT RECTOR
2008

Van Associatie naar een volwaardige en internationaal georiënteerde Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen

- ¶ In de volgende rectorale periode zal de weg geëffend worden om een aantal opleidingen, wetenschappelijke disciplines en onderzoeksdomeinen die traditioneel tot het werkveld van de hogescholen werden gerekend, naadloos in onze Universiteit Antwerpen te integreren.

Het ontwikkelen van een Lerende Gemeenschap zoals hiervoor geschetst, opent hiertoe een nieuwe en innovatieve basis. Door in de organisatorische structuur de Faculteiten meer centraal te stellen, hen te responsabiliseren en eventueel te groeperen, kan ruimte gevonden worden om synergie te verwezenlijken tussen wetenschappelijke disciplines. Tegelijk kan er ruimte worden gecreëerd om de nieuwe uitdagingen van een veranderende maatschappij aan te gaan, met een goede basis van traditie. De integratie van de voor de Universiteit nieuwe disciplines en de verstrengeling ervan met de meer traditionele, betekent ongetwijfeld een verrijking van de Lerende Gemeenschap in haar geheel.

Het moet de ambitie zijn om van een “onvolledige” Universiteit Antwerpen, via de integratie van de nieuwe disciplines van de Associatie en uitbreiding van onderwijsbevoegdheden die nu nog ontbreken binnen de Associatie, op vrij korte termijn te evolueren naar een volwaardige en volledige Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen, met alle disciplines erin opgenomen die in de ruime omgeving synergie creëren tussen wetenschap, technologie, economie, cultuur en maatschappij. Alleen dan zal de lokale Lerende Gemeenschap een belangrijk knooppunt worden in zowel het internationaal netwerk van Universiteiten als Lerende Gemeenschappen, als in de internationale ondernemings-, culturele en sociaal-economische netwerken die ons omgeven en waarmee we als Lerende Gemeenschap onlosmakelijk verbonden zijn.

Vanuit deze volwaardige positie zullen de bestaande internationale samenwerkingsverbanden verstevigd worden. Tegelijk zullen stappen gezet worden om een actieve en leidende rol te nemen in een internationaal netwerk van gelijkgezinde partners, die alle de notie Lerende Gemeenschap of varianten ervan willen uitbouwen in hun eigen lokaal knooppunt. Het gehele activiteitenpalet van onze

Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen moet tegelijk met de verstrengeling van de drie deelcomponenten doorwrocht worden met een internationale focus. Onze studenten, onze onderzoekers, onze alumni en onze omgeving hebben immers het recht zich volledig en volwaardig te kunnen ontwikkelen tot belangrijke verantwoordelijke actoren in een globale context. Alleen een volwaardig en volledig uitgebouwde Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen in een gelijkgestemd internationaal netwerk kan deze globale ontwikkeling garanderen.

De Lerende Gemeenschap: profilering, positionering en communicatie

- ¶ Met bovenvermelde beleidsaccenten zetten we de bakens uit, die de Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen een duidelijk en herkenbaar profiel zullen bezorgen in Vlaanderen, Europa en de Wereld. Het wordt een Gemeenschap die in haar academische activiteiten een universitaire waardigheid uitstraalt, die hand in hand gaat met maatschappelijke profilering en met harmonie binnen de instelling.

Het Vlaamse hoger onderwijs heeft sowieso al een goede reputatie. Met de notie Lerende Gemeenschap heeft Universiteit Antwerpen alle troeven in handen om in het socio-economische en culturele weefsel van de eigen regio, ruim buiten de provincie Antwerpen en ook internationaal te excelleren in haar verstrengelde dimensies: onderwijs, onderzoek en sociale verantwoordelijkheid. De notie Lerende Gemeenschap onderschat het belang van wetenschappelijk publiceren en van uitmuntend doceren niet, maar verrijkt het met een maatschappelijke dimensie en creëert aldus de internationale atmosfeer waarin onze “onderzoekende onderwijzers” hun intellectuele inspanningen een duurzame duiding kunnen geven, waaruit men als mens voldoening vindt en waarop men fier kan zijn.

De verbondenheid en de toewijding van de deelgenoten van de Gemeenschap zorgen voor een unieke, uitdagende en bevorderende sfeer, waarin academische vrijheid opnieuw kan gedijen, waar professoren en assistenten het klimaat en de tijd terugvinden die hen zal toelaten te reflecteren over hun wetenschapsdomein zonder overbodige administratieve besognes en tellingen van publicaties allerhande. De Lerende Gemeenschap wordt een plaats, waar het voorrecht om te mogen onderwijzen, het voorrecht om nieuwe genera-

Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen

KAREL SOUDAN
KANDIDAAT RECTOR
2008

ties op het pad te kunnen zetten van de wetenschappelijke uitdaging, gekoesterd worden en waar het genot verbonden aan onderzoek, het vrije academische denken en het verantwoordelijk handelen een verknochtheid aan de gemeenschap realiseren. Een plaats ook waar studenten hun zelfgekozen uitdaging actief aangaan, hun ontwikkeling zelf mee in handen nemen, hun horizons voortdurend verbreden en verdiepen. Een plaats waar het administratief en technisch personeel fier is op de prestaties van zijn wetenschappelijke zorgenkinderen en geniet van de vruchten van zijn dagelijks volgehouden zorgen waardoor zijn Academisch Personeel en zijn studenten zich kunnen ontplooiën.

In haar communicatie zal Universiteit Antwerpen zich bewust zijn van het unieke concept van de Lerende Gemeenschap en dit in al haar activiteiten met zorg promoten. Er zal aandacht besteed worden aan de internationale gerichtheid, de Universiteit als een uitgelezen en verantwoordelijke Lerende Gemeenschap voor Antwerpen en Vlaanderen, een Universiteit te Antwerpen, die een thuishaven is voor academici en studenten van overal en die gericht is op de wereld. In haar wervingsacties zal de Lerende Gemeenschap zich concentreren op, maar niet beperken tot de ruime omgeving van de provincie Antwerpen.

- De Lerende Gemeenschap Universiteit Antwerpen zal in haar geheel als deelgenoot van de bredere Leergemeenschap van haar directe en internationale omgeving tegelijk de academische geborgenheid, excellerende waardigheid en geëngageerde betrokkenheid uitstralen waarmee vele mensen met een wens voor blijvende academische vorming zich ongetwijfeld willen identificeren.

Karel Soudan · januari 2008

Mihi cura futuri